

www.memosz.wordpress.com

FRAMING THE LIGET

An abandoned auditorium looking for an audience

Dávid Tarcali, Gábor Tóth, Péter Lassu

supervisor: Nagy Iván DLA

2

'FRAMING' THE ISSUE

Célunk egy pályázat keretén belül felhívni a magyar szakmai és laikus közönség figyelmét egy, a II. világháború utáni építészeti emlék fontosságára, s rajta keresztül a közelmúlt örökségére, mely sokszor ugyanannyira a peremterületen helyezkedik el, mint az a konkrét épület.

Azt gondoljuk, hogy egy mindenki számára nyitott ötletpályázat kiírásával, annak kommunikációs csatornáin keresztül tudunk elérni a legtöbb emberhez, hogy megvitassuk a ház értékeit, lehetőségeit. Civil szervezetek, a politika vagy éppen a magántőke szereplőit bevonva - hisz mindannyian érintettek!

The aim of the project is to draw both the professional and the public attention to an unused postwar-modernist building. And through that, the matter of architectural heritage of the recent past, which mostly takes place on the edge, not just in an architectural way, more likely in an urban way.

We think launching an open competition, using its communication channels we can reach the most widespread public attention to discuss the values and possibilities of the building. We hope we reach not just the citizens, but the interest of politics and private investors.

3

WHY ALL THIS FUSS? LAYERS OF HISTORY

A város első közparkja a 19. század elején létesült, angolkerti stílusban.

A park súlypontja a Rondó, az egyetlen, szabályos kör rajzú elem. Ide fut a Városligeti fasor, ami egészen a belvárosból vezet ki a parkba. Itt áll a mi épületünk is.

In a few slides we would like to introduce you the brief history of the historical context of our building, because it is necessary to realize the importance of it towards (along our ongoing) the project.

Next to our site lays Budapest's first public park, one of Europe's first, called Liget. It was created in the early 19th century, in English garden style. The centre of the garden is the only regular shaped element, called the Rondó, to where runs the Liget Allée. Here stands our building.

4

A kezdetben városszéli parkot a városszövet idővel körbenövi, a vasút, az állatkert csíp le magának területet, a Rondó így még hangsúlyosabb elemmé válik, a Városligeti fasor tengelye erős szerkesztő eleme lesz a parknak.

Az állatkerten túl a közpark több szórakoztató intézményt, így cirkuszokat, színparkokat is magába vonz, s kontúrján sorra építi nyaralóit s villáit a jómódú polgárság. A város minden társadalmi rétege ide jár szórakozni és kikapcsolódni.

Initially the park stands at the edge of the city, but in time the city grows around, the railway and the zoo nipps off some areas, so the Rondo becomes a more emphasized center, therefore the axis of the Allée starts to act as a drafter - shortly you will see how.

Beside the zoo the park takes in a lot of entertaining functions, for example circuses, theaters, rides and spectacles. Around the park the upper-class builds their cottages and villas. Quickly all the social classes gather here to entertain and spend their free times.

5

A 19. század végén az ezeréves Magyarország óriási kiállítást rendez a parkban. Rengeteg pavilont építettek s egy új sugárút is készült, csak hogy Budapest megmutassa, hogy ő is a nyugati világvárosok sorába lépett. Több, ekkor ideiglenesen épített kiállítási pavilon állandóvá válik a Ligetben: Múcsarnok, Iparcsarnok (Közlekedési Múzeum), Vajdahunyad vára (Történelmi Épületcsoport).

At the end of the 19th century Hungary was celebrating its thousand-year history by organizing a huge millennial exhibition in the park. A lot of pavilions were erected, a new avenue was built to resemble Budapest to the Western Metropolises. A lot of temporary built exhibition pavilions which was built at those times remain permanent still in these days. E.g.: Kunathalle...

A kiállítással elindít egy olyan folyamatot, ami átfogalmazza a liget közpark jellegét, politikai-társadalmi események és szimbólumok helyévé teszi.

Ezt követően, az ország 20. századi történelmének szereplői és ideológiái rendre reprezentálni akarják magukat a parkban. Csak hogy két példát hozzak:

6 Milleneumi Emlékművek, 1906

7 Tanácsköztársaság, 1919

This grand exhibition sets off a procedure which rephrases the park from a leisure one to a place of political - social activities and symbols.

From this time, all the ideologies and political systems of the 20th century want to represent themselves in the park. Just two examples, for the same spot. This is the Heroes' Square

8 A SHORT DEMOCRACY, A FEW YEARS OF MODERNISM. TRADE-UNION HEADQUARTERS

A második világháború után egy rövid, demokratikus társadalmi kereteket biztosító időszak volt Magyarországon, ami lehetővé tette az épület létrejöttét. 1946-ban építészeti tervpályázatot írtak ki, ahol a korszak 10 jelentős tervezőjét hívták meg. A pályaművek követve a modern szemléletet lábakra állított tömegeket, raszteres szerkesztést, szabad alsó szintet, nyitott funkcionális elrendezést vázoltak fel. Csoportba rendeződve, közösen dolgozták ki a végleges terveket, az építkezését 1948-ban meg is kezdték.

After (the) WWII, in Hungary there was a short democratic period, which enabled the creation of the building. In 1946 an architectural competition was announced and 10 major Hungarian architects were invited. Following the modern paradigm like putting the buildings to legs, editing in raster, fluid spaces on the ground floor, open-functional layout, roof terrace were outlined. Arranged 4 individually entried architects in a team, they worked on the final plans, and the construction started in 1948.

9

Szakszervezet irodai funkciói mellett reprezentatív közösségi terek is helyt kaptak az épületben. Nagyvonalú előcsarnok, kis- és nagy előadóterem, étkezde udvarkacsolattal.

Beside trade union office functions, representative public spaces were also formed part of the building.

Elegant lobby, lecture halls in different sizes, dining hall with garden connection.

10

A kongresszusi szárnyban elhelyezkedő előadóterem ma is az egyik legnagyobb Budapesten. 1200 fő befogadására képes, fa burkolatával, akusztikai álmennyezetével, U alakú karzatával és a beépített technikai berendezésekkel kora legfejlettebb előadóterme volt. Mára mindebből az értékrendszerből az építészeti minőségét tudnánk kihasználni.

The main auditorium which situates on the congress wing is still one of the biggest auditoriums in Budapest. It can accomodate 1200 people. With wooden wall covering, acoustic ceiling, U shaped gallery and with the built-in technology it was the most advanced lecture hall at that time.

For today the only value from all of these, we could use, is the architectural quality, thanks to the carefully designed spaces.

11

A ház jól szeparált terei, a jó funkcionális tagolása, minőségi-korszerű anyagai, reprezentativitása, közösségi és privát tereinek aránya mind a mai napig érvényesek.

A szakszervezeti forrásokból megépült épület a háború utáni modern magyar építészet egyik leginkább hivatkozott példája lett.

With well separated spaces, good functional scheme, good quality building materials, representativeness, balance of the private and public spaces can be current even today. The building built from the trade union sources became the most referred example of the Hungarian post-war architecture.

12

A SET FOR THE COMMUNIST ERA

Az épület elkészülése idején, már a kommunista rezsim épp Sztálin 70. születésnapjának méltó megemlékezésére készült. A Rondóba, a Városligeti fasor tengelyébe helyezett Sztálin szobor készült, előtte 75 m széles felvonulási út, mely a park újabb levágásával keletkezett.

When the building was about to be finished, the communist regime was preparing to celebrate the 70th birthday of Stalin. In the middle of the Rondo, the Stalin statue was placed in the axis of Városligeti Alley, in front of it there was a 75m wide street for parade which was made by cutting part of the park again.

13

Az 1956-os forradalom ledöntötte a Sztálin szobrot. A szobor talapzatát később vezetői tribüneként használták, s előttük zajlott a felvonulás, a MÉMOSZ székház homlokzatával a háttérben.

The 1956 revolution destroyed the statue of Stalin. The pedestal of the statue was later used as a tribune (grandstand) by the leaders, in front of them the parade could be seen with the facade of the MÉMOSZ headquarters behind.

14

És persze az épület nagyterme rendszeresen pártgyűlések helyszíne volt.

And of course the main auditorium used to be a place of caucuses.

15 - néhány mai fotó

TODAY'S REALITY

Az épület nagy része ma üresen áll, évek óta elhagyatott, folyamatosan romlik az állaga. Az irodaház szárnyát 1999-ben felújították, de már akkor sem foglalkoztak az auditóriummal. Az átgondolt tervezésnek köszönhetően az épület funkcionálisan a mai igényeket is könnyedén ki tudná szolgálni.

Big part of the building is vacant today, it has been neglected for years and its structure is constantly deteriorating. The wing of the business building was modernized in 1999 but they did not care much about the auditorium at that time. Thanks to the well-designed plans, after 60 years, the present building could easily serve today's needs functionally.

16

A NEW CONTEXT: THE LIGET BUDAPEST PROJECT

Ma az egyik legnagyobb terület és városfejlesztési projekt, az itthoni szakmai diskurzus fókuszpontjában áll. A kormányzat múzeumi funkciók betelepítését tervezi, ezek jogosságát a szakmai és a laikus közönség is erősen vitatja. Rengeteg cikk, tévéműsor született, nem telik el hét, hogy a projekt ne generálna újabb hisztériát.

So, this the current state of the building, there is not much sign of getting it better. But across the street, there is one of the largest urban development project in Hungary. It is in the focal point of the public and architectural discussion. The government is trying to add museum functions to this part of the city, but the rightness of this decision is strongly questioned by the community. Several article and Tv show were made, no week goes by when the project wouldn't generate hysteria again.

17

A projektben új épületek építése mellett vitatható rekonstrukciókat is terveznek.

A nemzetközi pályázatokon Sou Fujimoto a Zene Házát **18**, a Sanaa pedig Nemzeti Galériát épít **19**. Sokáig holtversenyben első helyen a Snohetta terve is versenyben volt. **20**

Besides building new houses, they are trying to build (rise?) questionable reconstructions too. In the international design contest Sou Fujimoto won the first price to the House of Hungarian Music and the SANAA will build the New National Gallery. In case of this building the Shohetta was in tie for a long time in the first place.

A kérdéses funkciók betelepítése mellett a legnagyobb vitákat a park beépítése generálja, miközben a közelben rengeteg kihasználatlan, üres terület és épület van, köztük az auditórium.

Besides the acclimate of the questionable functions, the future incorporation of the park is generating the greatest debates. This is because there are several empty places and buildings next to the Liget. One of them is our iconic modern Auditorium.

21

THERE IS A CONFLICT

Szóval a projektünk célja, hogy ezt a két kérdést konfrontáljuk.

Our goal is to confront these two questions.

22

PROPOSAL

Doktorandusz hallgatóként nem dolgozunk konkrét megoldással előállni, ezzel áttévednénk a praxis területére. Nekünk messzebből kell ránéznünk a kérdésre, meg kell mutatnunk az összefüggéseket, a lehetőségeket. A munkánkkal katalizálnunk kell a probléma megoldását.

As doctoral students we think it is not our responsibility to make direct solution for this questions, in this case we would go to the field of the architectural practice. We should see this question from a further viewpoint: we have to show the context and the opportunities in this subject. With our work, we would like to catalyze the solution of this problem.

Ehhez a társadalmi kérdések megvitatásának egyik legjobb építészeti eszközét, a pályázatot használjuk. Ennek háttéréként felfejtjük a kontextust, megmutatjuk az értékeket, összevetjük az eddigi nézőpontokat.

To be able to talk widely about this social questions we have picked on one of the best architectural tool, the competition. As a background of this, we unravel the context, we show the values, we confront the existing viewpoints.

Célunk egy olyan párbeszéd elindítása, mely felfigyel a Liget melletti területek fontosságára és ami nem csak a parkot kezeli értéként, hanem az amellettt lévő városszövetet, a park keretét is.

Our goal is to start a discussion, which is able to draw attention to the importance of the neighbourhood of the Liget, which handles not only the park as a value but the surrounding urban structure, the FRAME of the park too.

A MÉMOSZ székház elhagyatott rendezvénytermének kapcsán el lehet indítani egy későbbi, szélesebb körre kiterjedő, nagyobb területtel foglalkozó projektet. FRAMING!

In the context of the abandoned auditorium, it is possible to launch a project with widely extended urban areas, called: FRAMING

23

Ha minden jól megy, május 1-én élésítjük a kírást.

If all goes well, we would like to launch the competition on the 1st of May.

FELHASZNÁLHATÓ VIDEÓK:

<http://filmhiradokonline.hu/watch.php?id=10348> 5:30-6:10 Rákosi beszél, aztán csápolnak a teremben

<http://filmhiradokonline.hu/watch.php?id=6817> 1948, júli alapkőletétel

<http://filmhiradokonline.hu/watch.php?id=7003> 1949 jan, mémosz építése

<http://filmhiradokonline.hu/watch.php?id=10783> 1951 márc, nemzetközi nőnap

<http://filmhiradokonline.hu/watch.php?id=11683> 1954 május, pártkongresszus

<https://www.youtube.com/watch?v=yryyupuqoZmo> 1964 május 1., Kádár beszél, háttérben a

MÉMOSSZAL